

Café Social- keskustelukahvilan muistio 17.1.2019

Aihe: Omaksi tunnistettu” – Sosiaalihuoltolain 42 §:n mukainen omatyöntekijä aikuissosiaalityön ammatillisena käytäntönä

Keskustelun alustajana Anu Paananen, sosiaalityöntekijä, Saarikka

Omatyöntekijästä on säädetty SHL 42 §:ssä. Omatyöntekijä on asiakkaan oikeus, erityisen tuen asiakkaalle on aina nimettävä sosiaalityöntekijä. Paananen tarkastelee jatko-opintojensa lopputyössä, mitä omatyöntekijäisyys oikeastaan tarkoittaa? Mikä on omatyöntekijän rooli ja tehtävä, ja miten sitä voitaisiin kuvata tarkemmin? Millaisia erilaisia sisältöjä omatyöntekijäisyydelle on löydettävissä sosiaalihuoltolain, asiakkaiden ja työntekijöiden kuvaamana?. Millainen asiakkaan ja työntekijän suhde on? Mikä tekee työntekijästä omatyöntekijän?

Keskustelua käytiin kolmessa ryhmässä seuraavien kysymysten pohjalta: Mitä sinä ajattelet omatyöntekijäisyyden olevan? Mikä tekee työntekijästä omatyöntekijän? Mitä sinun mielestäsi kuuluu omatyöntekijän tehtäviin aikuissosiaalityössä? Millainen asiakas-työntekijäsuhde sinun mielestäsi vallitsee aikuissosiaalityön omatyöntekijäisyydessä?

Koontia ryhmien keskusteluista:

Ryhmä 1. Omatyöntekijä on kokonaisvaltaisesti perillä asiakkaan tilanteesta, seuraa asiakkaan mukana (edellyttää luottamuksellista asiakassuhdetta) ja kantaa kokonaisvastuun. Asiakkaan täytyy tietää, että hänellä on omatyöntekijä ja hänellä tulee olla mahdollisuus tulla kuulluksi työntekijän valinnassa. Omatyöntekijä varmistaa suunnitelmallisuuden asiakastyössä.

Omatyöntekijä on asianajaja ja tulkki palveluverkossa ja palveluverkostolle. Hän tuottaa tietoa myös järjestelmän epäkohdista (sosiaalinen raportointi). Omatyöntekijäisyys nähdään tällä hetkellä toteutuvan liian suoritepainotteisena, asiakkaiden tilanteet saattavat kärjistyä.

Ryhmä 2. Omatyöntekijä tapaa säännöllisesti asiakasta. Asiakkaan tulee saada valita ja että hän tuntee työntekijän omaksi työntekijäksi. Työskentely perustuu luottamussuhteeseen. Omatyöntekijän tehtävä on tehdä itsestään tarpeeton. Omatyöntekijä ohjaa, neuvoo ja kannustaa sekä toimii peilinä, rehellisyys on osa luottamuksellista suhdetta. Työntekijän tulee pitää kiinni realiteeteista, mutta samalla ylläpitää toiveikkuutta ja haaveita.

Ryhmä 3. Vuorovaikutus on avain omatyöntekijäisyyteen. Sosiaalityöntekijä ei ole vastausautomaatti, vaan kumppani ja rinnalla auttaa asiakasta löytämään ratkaisuja itsestään. Asiakkaalla on itsellään ovat avaimet ja ratkaisut. Omatyöntekijä toimii myös yhteiskunnallisena tulkkina. Omatyöntekijä hallitsee kokonaisuutta, jos asiakkaalla useita palveluita. Jollain pitää olla vastuu esim. asiakassuunnitelmien teosta ja suunnitelmallisuudesta asiakastyössä. Onko asiakkaalla oikeasti mahdollisuus valita omatyöntekijä? Realiteetit tulevat vastaan ja valinnan mahdollisuudet vaihtelevat. Mikä

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

on valinnanvapauden tarkoitus – onko se kuulluksi tuleminen? Vastataanko asiakkaiden hakemaan palveluun ja miten? Työntekijän näkökulmasta voi olla ristiriita palveluiden koordinoijana, päättäjänä, kontrolloijana sekä huolenpitäjänä. Tuoko omatyöntekijyys myös lisää vastuuta asiakkaan asioiden eteenpäin viemisessä?

Onko kysymys enemmän hallinnollis-byrokraattinen toimesta ”nimetä omatyöntekijä”, joka koordinoi palveluita? Mikä on vuorovaikutussuhteen merkitys? Vuorovaikutuksen tulee kuitenkin olla yhtä laadukasta kaikkien kanssa eikä vain omatyöntekijän ja asiakkaan välillä.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto